

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

"הלאי ודיו אנ"ש והתמימים

מדקדקים

בימה לדיון בין התמימים ואנ"ש
להגברת הלימוד והעיון
בשיחות תנש"א תשנ"ב

גליון כג

דבר מלכות ש"פ צו תנש"א

ב"ה

תוכן

משה גייט מיט עצמות ומהות / עמ' 4

קטע מהתוועדות ש"פ צו תנש"א

בוחרים צד! / עמ' 6

הרה"ח שני"ז בן ציון בקרמן - משפיע אנ"ש גילה, ירושלים ת"ו

'איש האלוקים' - לא רק חצי חצי... / עמ' 9

הרה"ח יוסף יצחק ווילשאנסקי - ראש ישיבות חח"ל צפת, אה"ק

מה הנפש הבהמית באמת רוצה?! / עמ' 12

הרה"ח נחמיה סגל - משפיע בישי"ק תות"ל אור יהודה, אה"ק

יו"ל ע"י מערכת 'מדקדקים'
שע"י תלמידי התמימים בישיבת תות"ל המרכזית
770 - בית משיח

•
יוצא לאור לקראת ש"ק פרשת צו - שבת הגדול תשע"ח
הגיליון הבא יצא לאור בעז"ה לקראת ש"ק פרשת שמיני (בחול"ל)
אנ"ש והתמימים מוזמנים לשלוח הערות ותגובות עד יום שני כ"ד ניסן
לתרומות והקדשות, לתגובות, או להצטרפות לקבלת הקובץ באימייל מדי שבוע:
medakdekim770@gmail.com • ☎ +1(540)358-5152

כמה מילים בפתח העיון בשיחת ש"פ צו תשנ"ב

"גלות" ו"גאולה" - שני מושגים כל כך מנוגדים, הרחוקים זה מזה ריחוק עצום שבאין ערוך. ובכל זאת, נקודה אחת ויחידה היא המבדילה ביניהם: גילוי.

כל אותם ענינים מופלאים שיתגלו בגאולה, לא שהיו חסרים קודם לכן, ולא שהתחבאו היכן שהוא - אין זאת אלא שהעלם וחושך הגלות כיסה ואטם את עינינו מלראותם בעיני בשר. החידוש הגדול, אם כן, שבגאולה הוא 'סך הכל' אותו גילוי שיפקח את עינינו ויאפשר לנו לראות את הדברים לאמיתתם. ובלשונו הקדושה של מלכנו משיחנו: "כל ענין ההתהוות ובריאת כל העולמות, ה"שטורעם" דמ"ת, כללות עבודתם של ישראל, עד לימות המשיח, לא היה אלא בשביל ענין הגילוי בלבד!" (שיחת ש"פ בלק תשמ"ה בתחילתה. ע"ש באריכות).

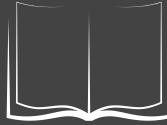
ההבדל בין הסתר הגלות לגילוי הגאולה הוא כה קטן, אבל כה גדול. רק נראה את האמת, והנה עברנו מהגלות אל הגאולה.

בשיחה הגאולתית של ש"פ צו תנש"א, אפשר לראות במוחש את אותו גילוי. הרבי מחנך אותנו להסתכל פנימה, לראות את האמת שהגלות כל כך מתאמצת להחביא מאיתנו:

עד כמה שהגלות לא תחשיך על נקודת היהדות שבנו, עד כמה שהיא לא תנסה לשכנע אותנו שירדנו למטה מן השורה ושיש לנגדנו שני צדדים שממש לא ברור למי אנו שייכים - יגיע הרבי, יקרע את המסיכה ויזכיר לנו מהו ה"צדי", צד הקדושה, זה שרק אליו אנו באמת שייכים.

עד כמה שהגלות לא תנסה לחצוץ על התקשרותנו האמיתית במשה איש האלוקים, עד כמה שהיא לא תנסה לשכנע אותנו שמדובר באיש ככל האנשים, או לחילופין לחצוץ בין שני הצדדים של "איש" ו"אלוקים" - יגיע הרבי, יסיר את המחיצה ויראה לנו מהו "משה איש האלוקים". האיש שבכל צעד ושעל שלו נשפכת אלוקות, והאלוקות שכל גילוי ממנה יורדת עד למטה לבשר ודם.

כשנפסיק להאזין לגלות ולטענותיה החשוכות, וניתן לאמת שהרבי חושף בשיחה להתגלות אצלנו - זה יהיה הרגע של ההבדל הקטן-גדול בין הגלות לגאולה. צריכים רק את אותו גילוי, "שיגלה בעצמו את ה"צדיק" שבו" - כפי שאומר הרבי בשיחה, ומדגיש את המילה "שיגלה".

דברי הרב

מהתוועדות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

"אז משה גייט מיט עצמות ומהות"

ביהמ"ק עומד ומוכן כבר בשלימות, כולל גגו שעליו עומד מושיען של ישראל ומכריז באופן שנשמע בכל קצוי תבל: "ענוים, הגיע זמן גאולתנו והגיע זמן גאולתכם! • קטעים משיחת ש"פ צו, שבת הגדול, ח' ניסן ה'תשנ"א

ועוד ועיקר, שזה נעשה ההכנה (ונזכה תיכף ומיד) לשלימות העלי' לרגל כפי שתהי' לע"ל "מדי חודש בחדשו ומידי שבת בשבתו" כדאיאת בילקוט שמעוני, נוסף על מה שכתוב בילקוט שמעוני בנוגע ל"שנה שמלך המשיח נגלה בו" שיש מצב ד"מלכויות מתגרות זו בזו", המלך ד"מלך ארם" והמלך השני - שהיו כו"כ שהתבלבלו מזה, אבל הילקוט מבאר שכל הענין הי' בשביל בני", ועד לסיום המדרש, ש"משיח עומד על גג ביהמ"ק", והיינו שביהמ"ק עומד ומוכן כבר בשלימות, כולל גגו שעליו עומד מושיען של ישראל ומכריז באופן שנשמע בכל קצוי תבל: "ענוים, הגיע זמן גאולתנו והגיע זמן גאולתכם!"

זוה מעורר להוסיף עוד יותר בחינוך ילדי ישראל, הקשור במיוחד עם הגאולה האמיתית והשלימה, כמאחז"ל "אל תגעו במשיחי אלו תינקות של בית רבן", ועי"ז מתגלה ע"י המחנך (או המחנכת, ובפרט בימינו אלה שרגיל שבנות ישראל הן ג"כ מחנכות) ה"רבן" האמיתי דילדי ישראל, שזהו הקב"ה בעצמו.

ובמיוחד כשנמצאים כולנו יחד בביהכנ"ס, שאז מיתוסף באהבת ישראל ובאחדות ישראל, ובפרט ע"י האמירה בדיבור ד"הריני מקבל כו". ונוסף לזה, מקיימים את מצות אהבת ישראל גם במחשבה, שהרי דיבור מסודר שייך לאחרי מחשבה מסודרת, וממילא מובן שגם המחשבה פועלת ומשפיעה על הזולת, ועד שניכר

במחשבה מקורה ושרשה שבעצם הנפש, ועד"ז
בדיבור ובמעשה, ועד ל"סוף מעשה" ש"במחשבה
תחילה" - תחילה אפילו למחשבה.

כולל גם ההוספה בסיפוק צרכי החג לנוקמים, ושאר
עניני צדקה. ובמיוחד לאחר הצדקה שניתנה כבר
בעש"ק ע"י נשי ובנות ישראל הצדקניות (כולל
הקטנות שבהן), לפני הדלקת נש"ק. וכאן המקום
לעורר על הזהירות שצריכים להיזהר, שלא ייכשלו
בטלטול הממון או קופת הצדקה לאחר שמדליקות
נרות שבת ויו"ט כפשוט, ובמיוחד בנוגע לקטנות
שבהן, שדרושה בזה זהירות יתירה.

ובפרט בביהכנ"ס
זה שנהוג לומר
ובקול גדול את
הניגון ד"הוא
אלקינו", והרי ניגון
זה הוא א' מעשרת
הניגונים דלע"ל,
שירה העשירית

ויהי רצון - והוא העיקר - שנזכה להשלימות ד"תפלה למשה איש האלקים",
אז משה גייט מיט עצמות ומהות", ועד"ז בחי' משה ובחי' משיח ("מצאתי
דוד עבדי") שבכאו"א מישאל - ד"ישראל וקוב"ה כולא חד" כביכול, ובלי
"כביכול". ויתירה מזה - "ישראל ומלכא בלחודוהי".

ותיכף ומיד ממש נעשה "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות" - שלא בערך
גם להניסים דיציאת מצרים.

ובכהנ"ל מיתוסף בעמדנו בשבת הגדול, ובו גופא - לאחר ג' תפילות (חזקה), מעריב,
שחרית ומוסף, ובסיום תפילת "כתר" אמרו "הן גאלתי אתכם אחרית כבראשית", כי
הגאולה ש"באחרית" היא נעלית יותר שלא בערך גם מהגאולה ש"בראשית".

ובפרט ש(תפילת מוסף, ובמיוחד) אמירת "כתר" היתה בקול רם דוקא. ובפרט
בביהכנ"ס זה שנהוג לומר ובקול גדול את הניגון ד"הוא אלקינו", ולא עוד אלא
שאח"כ חוזרים ע"ז פעם שני' ביחד עם הש"ץ - והרי ניגון זה הוא א' מעשרת
הניגונים דלע"ל, שירה העשירית. ועד"ד מה שמצינו בנוגע לאדמו"ר הזקן עשרה
ניגונים דוקא, שלימות (כמו עוד כו"כ עניני שלימות שמצינו באדמו"ר הזקן).

והעיקר שזוכים לגאולה האמיתית והשלימה דכל בני' באופן ד"מיד ולדורות",
כולל גם כל הדורות שלפני זה, שהם מתלבשים - תיכף ומיד בתחיית המתים -
בגופים שלהם, כפי שהיו ברגעים האחרונים קודם ההסתלקות או העלי' מלמטה
למעלה.

וכולנו הולכים יחד לארצנו הקדושה - "בנערינו ובזקנינו . . בבנינו ובבנותינו"
ונשיא דורנו בראשנו, ותיכף ומיד ממש.

נזכרים ונעשים

יומן מזמן אמירת השיחה בבית חיינו

הולכים לקבל את פני משיח צדקנו, ונשיא דורנו בראשנו...

להתוועדות ירד כ"ק אדמו"ר שליט"א בשעה 1:35 לערך, ובכניסתו הביא איתו (מלבד הסידור - גם) הגדה גדולה ודקה (שנדפסה בימים אלו ע"י קה"ת). הקהל ניגן את הניגון החדש "שובה ה'" שעל קאפיטל צדי"ק.

אחרי ברכת בופה"ג ניגנו שוב את הניגון הנ"ל, וכשהגיעו למילים "ומעשה ידינו וגו'" - התחיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לעודד בידו הק'. הי' נראה שכ"ק אדמו"ר שליט"א משתתף (בפיו הק') בשירה עם הקהל, וניגנו את הניגון למשך זמן רב יותר מהרגיל. במשך זמן זה נתן כ"ק אדמו"ר שליט"א פרוסת עוגה מה"מזונות" לילד הקטן מהאחים שארף שיחיו.

שיחה א' ארכה למעלה משעה וחצי! ובה דיבר אודות הדגשת ענין ה"חזקה" בשבת זו, והקשר של ענין ה"חזקה" עם סיום מזמור פ"ט והתחלת (וסיום) מזמור צדי"ק שבתהילים, והאריך בזה. כמו"כ ביאר את תוכן המספר תשעים כמרומו באות צד"י (כפי שנכתב בכ"מ): לגלות בכל דבר גשמי את הרוחניות שבו ולעשותו ל"צד שלי" - צד הקדושה, והחילוק בין "צד"י" ל"צדי"ק" וכו'.

בהמשך דיבר אודות ההחלטה של "בית הנבחרים" של מדינה זו בקשר לענין החינוך וצדקה, (הכוונה להחלטה לקבוע את יום הבהיר י"א ניסן ליום חינוך. המו"ל) שהיא החלטה מספר 104 - בגימטריא "צד"י", הקשר למזמור זה בתהילים, וההוראה מזה - להוסיף בחינוך וצדקה. כמו"כ קישר את הנ"ל עם מספר השנה - ה'תשנ"א, והר"ת של ה"תהא שנת נפלאות אראנו" והאריך בסדר של "אראנו נפלאות" כלשון הכתוב, או כפי הנקרא בר"ת "נפלאות אראנו".

בין הדברים התבטא באומרו שיהודי אינו מסתפק בשלימות דשבעים שנה, אלא הולך ומוסיף ואור "ביז מען טאַנצט אַריין" [=עד שנכנסים בריקוד] אל תוך שנת

התשעים. כמו"כ הזכיר שוב את ה"ילקוט שמעוני" הידוע, כשמאריך בביאור המדרש ושם המדרש "ילקוט שמעוני".

בסיום השיחה דיבר אודות ההשתדלות בענין החינוך של תשב"ר ובענין הצדקה, כולל ע"י נשי ובנות ישראל לפני הדלקת נרות ש"ק ויו"ט, וכן הזכיר אודות הניגון "הוא אלקינו" שבביהכ"נ זה מנגנים ובקול גדול, ולא עוד, אלא שמנגנים זאת ב"פ! ואמר שניגון זה יהי' א' מעשרת הניגונים דלע"ל, וסיים שהולכים לקבל את פני משיח צדקנו, ונשיא דורנו בראשנו, ותיכף ומיד ממש.

אחרי שיחה זו ניגנו "הוא אלקינו" (בהמשך למדובר בסיום השיחה), וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד את השירה.

באמצע הניגון עלה על השולחן ר' יוסף שי' נימוטין (כדרכו לעיתים קרובות), וברך ברכת "שהחיינו", וכ"ק אדמו"ר שליט"א הביט עליו בעיניים רציניות וענה: "אמן". אח"כ קרא הנ"ל כמה פסוקים מהקאפיטל החדש וכ"ק אדמו"ר שליט"א חייך אליו, ענה לו: "לחיים" והורה לו לשתות את הכוס עד תומה, ונתן לו פרוסת עוגה.

שיחה ב' ארכה כ-20 דקות. אחרי שיחה זו ניגנו "על אחת כמה וכמה", וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד את השירה בחוזק רב ובשמחה לכל הכיוונים. כמו"כ הורה לר' נתן שי' גורארי' לומר "לחיים", וחייך לילד קטן שאמר "לחיים".

אח"כ הורה לחזן ר' משה שי' טלישבסקי לנגן "יהי רצון... שיבנה ביהמ"ק", ועודד את השירה.

שיחה ג' ארכה כמה דקות, ובה דיבר אודות חלוקת המשקה. בסיום השיחה הזכיר שוב את הפסוק האחרון מקאפיטל צדי"ק "ויהי נועם וגו'", "שתשרה שכונה וכו'". אחרי שיחה זו העמיד הריל"ג 6 קנקני משקה.

אחרי חלוקת המשקה התחיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לנגן את ניגון ההקפות לאביו הרלו"צ ז"ל. בינתיים טעם מה"מוזנות", אח"כ הזכיר אודות אמירת ברכה אחרונה. ההתועדות הסתיימה בשעה 3:45.

(מתוך דברי משיח תנש"א ח"ג, באדיבות "המכון להפצת תורתו של משיח")

לבחור במהות הפנימית

הרב שני"ר בן ציון בקרמן - משפיע קהילת אנ"ש גילה, ירושלים ת"ו

בדבר מלכות השבועי, מסביר הרבי שליט"א מה"מ את ענינה של האות צד"י(ק) בעבודת האדם: ה' ברא את היהודי באופן כזה שבגלוי הוא כעומד מן ה'צד'. בחיצוניות הוא אינו מחויב ומוכרח לקיים תורה ומצוות, אלא הדבר נתון לבחירתו ה'חופשית' - הוא בעצמו יחליט לבחור לאיזה 'צד' ילך ויתקדם, אך כמובן שהמטרה הסופית שיבחר בצד"י - צד הקדושה.

בסגנון אחר אפשר לומר, שהרבי מכיר ומבין אותנו... כפי שאנחנו מרגישים בדרך כלל, אין לנו משיכה תקיפה וחזקה כל-כך לענייני קדושה, ללימוד התורה וקיום המצוות - יותר מאשר לענייני עולם-הזה, כמו אכילה ושינה וכדומה.

וזה בדיוק מה שהרבי מדגיש לנו: זה בסדר. אנחנו נמצאים במצב כזה כי ככה ה' ברא אותנו. אבל בכל זאת המטרה שלו בבריאה היא, שנתגבר על הרצונות, ובסוף נבחר תמיד ב'צד' הקדושה.

לבחור בצד האמיתי

שמעתי מר' זלמן לנדא בשם ר' מענדל שסיפר על עצמו: בהיותו בחור צעיר הוא לא היה כל-כך מסור ללימוד החסידות. הוא טען שבתורת החסידות כל העניינים חוזרים על עצמם בתמידיות, בשונה מלימוד הנגלה שבה כל סוגיא היא ביאור וענין אחר.

בהמשך הזמן קרא לו המשפיע, ובמענה על טענותיו הסביר לו שלמרות שבתורת החסידות מדובר על אותם עניינים, אך בכל מקום זהו ביאור ודרגה שונה. ואז, בבת אחת הוא 'תפס את עצמו' - הוא התחיל ללמוד חסידות בריבוי ובשפע, וכך

הרבי מכיר ומבין
אותנו... כפי
שאנחנו מרגישים
בדרך כלל, אין לנו
משיכה תקיפה
וחזקה כל־כך
לענייני קדושה,
ללימוד התורה
וקיום המצוות -
יותר מאשר לענייני
עולם־הזה, כמו
אכילה ושינה

התקדם גם להתבוננות בחסידות, לעבודת התפילה וכו'. במשך הזמן כבר תפס לעצמו 'דמות' של חסיד.

החברים שהיו לו עד אותו זמן, התחילו לצחוק וללעוג לו - כיצד עזב את 'למדנותו' בנגלה, והפך פתאום ל'משכיל ועובד'. אך ר' מענדל במקום להיבהל ולחזור אחורה, החליט בתוקף: שאם לחברים שלו לא מתאימה ההתנהגות שלו, הוא ימצא לעצמו חברים חדשים...

בסגנון של ה'דבר מלכות' אפשר לומר, שר' מענדל בחר את ה'צד' - בתולדתו וטבעו הוא לא היה חסיד, אך הוא הגיע ו'בחר' בצד הקדושה, הוא בחר בצד"י.

כל יהודי ובמיוחד חסיד צריך לדעת, שבוודאי הרבי מכיר ויודע מאיפה הוא מגיע, היכן הוא נמצא כיום, ומה בדיוק הרצונות האישיים שלו... אך הרבי רוצה

ומתחנן ש'נבחר' - ניתן לעצמינו להיות בצד האמיתי, הצד של אלוקות, הצד של הרבי.

לבחור מבפנים

ב'בחירה' צריכים לדעת, שיש לבחור ויש לבחור: אפילו כאשר אנחנו מנצלים את הזמן בלימוד, מתנהגים באהבת־ישראל ועושים מבצעים, יתכן שבכל זאת עוד לא 'בחרנו'. ומדוע? כיון שיש אפשרות לתת לרבי רק את המעשים שלנו, אך אפשרות יותר נעלית היא לתת לרבי גם את הרגשות וה'לב' שלנו.

כל מי שראה את הרבי בעיניו בתפילה, או שמסתכל בוידאו - יכול להבחין שבסיום התפילה, ב'אל־תירא' ובקדיש, נוהג הרבי שליט"א להסתובב לכיוון הקהל. באותו זמן הרבי מעביר את עיניו הק' על כל אחד ואחד מהחסידים הנמצאים, ו'בוחרן כליות ולב'...

שמעתי מהרב יצחק אקסלרוד, שבאחד הפעמים הסתובב הרבי לכיוון הקהל, והחל לסקור כדרכו את האנשים תוך שמסתובב עוד ועוד שמאלה, עד שנח מבטו ליד הקיר הדרומי בסמיכות לבימתו - שם ישב ר' בערקה חן, שקוע לגמרי בעבודת התפילה, והטלית מכסה את כולו. בשעה שראה זאת הרבי, השהה את מבטו, ועל פניו הקדושות נראתה נחת־רוח מרובה.

בדיוק כמו 'חמור
נושא ספרים'
שהקשר היחיד
ביניהם, שהוא
סוחב אותם - כך
בדיוק אדם שרק
לומד חסידות ואינו
'מתפלל' איתה -
הוא סוחב אותה
למקום מסוים
בשכלו, אבל הוא
נשאר באותו 'בוץ'
כמקודם...

זוהי בדיוק הנקודה של 'הבחירה' ברמה היותר
גבוהה ונעלית: 'עבודת התפילה'! מלבד המעשים
שאנחנו נותנים לרבי, הוא רוצה שגם הלב שלנו
יהיה 'שלו', וזה נעשה רק באמצעות התפילה.
אפילו כאשר אנחנו נמצאים ב-770 ומתפללים
יחד עם הרבי - גם אז יהיה לרבי הרבה יותר נחת
שנתפלל באריכות...

שאלוקות נעשית חלק מהחיים

מובא בשם חסידים, שההבדל בין הלומד חסידות
למתפלל עם חסידות - הוא תהומי לחלוטין.

מי שרק לומד חסידות, אפילו שיהיה הבקי הכי
גדול - הוא והחסידות נשארו שני דברים שונים.
בדיוק כמו 'חמור נושא ספרים' שהקשר היחיד
ביניהם, שהוא סוחב אותם - כך בדיוק אדם שרק
לומד חסידות ואינו 'מתפלל' איתה - הוא סוחב
אותה למקום מסוים בשכלו, אבל הוא נשאר באותו
'בוץ' כמקודם...

התחלת עבודת התפילה היא ה'התבוננות': כאשר לומדים ענין בחסידות, צריכים
לשבת ולחזור ולהתבונן ולהתעמק בנקודה שוב ושוב - ואז מתחברים ונעשים
מאוחדים בענין אלוקי. ואז מתחילים 'להתפלל' - לקחת את הנקודה ולהוריד
אותה לרגש הלב, שנחיה ונחוש במידות הטבעיות שלנו את החסידות.

את המילים 'קלי אתה' פירשו חסידים, שזהו כאדם התופס חפץ ואומר 'שלי
הוא'. כך באמצעות ההתבוננות והתפילה, האלוקות נעשית 'שלי', אני תופס וחי
אותה, זה נהיה חלק מוחש ומורגש בחיים שלי.

זוהי בדיוק הדרישה של הרבי מה"מ בדבר מלכות: לבחור את ה'צד', ולא רק
במעשים חיצוניים, אלא גם במהות הפנימית - שהרגש והלב שלנו יהיה לקדושה,
כפי רצונו ונחת רוחו של הרבי.

בכך פועלים אנו את המשכת האלוקות בעולם בקביעות ונצחיות, ומשלימים את
פעולת נשיא הדור 'איש האלוקים' בהבאת הגאולה האמיתית והשלימה תיכף
ומיד ממש.

"איש האלוקים" - לא רק חצי חצי...

הרה"ח יוסף יצחק ווילשאנסקי - שליח כ"ק אד"ש מה"מ לאה"ק,
וראש ישיבות חח"ל צפת

שיחת שבת פרשת צו תנש"א שופכת אור מיוחד על ענינו של רבי, נשיא הדור, ועל ההתקשרות אליו. כשנתבונן בשיחה נוכל למצוא כמה נקודות עיקריות לגבי הקשר שבין ההתקשרות לגאולה האמיתית והשלימה, והעבודה שלנו בהתאם לכך.

הרבי איתנו, אבל גם למעלה

נקודה ראשונה, היא ההסבר הבהיר והמוגדר על ענינו של רבי - "משה איש האלוקים", "מחציו ולמטה איש מחציו ולמעלה האלוקים".

יהודי ביקר את הרב מרדכי שמואל אשכנזי ע"ה, וביקש ממנו שימחיש לו בפשטות את ההבדל בין הרבי ובין צדיקים אחרים. הרב אשכנזי השיב לו: "אצל צדיקים אחרים - ישנם כאלו שניכר עליהם כל הזמן שהם נמצאים בעולמות עליונים; וישנם כאלו שנראה יותר שהם נמצאים כאן בעולם. הרבי - הוא בו זמנית, גם שם וגם כאן".

הגדרה זו מתאימה למושג המבואר בשיחה באריכות, "איש האלוקים". הרבי כולל בתוכו את שני הקצוות: מצד אחד הוא בטל בתכלית ומחובר לאלוקות, ומצד שני הוא נמצא למטה, כאן בינינו ומנהיג אותנו.

ובדוגמת מה שהרבי מסביר (לקו"ש ח"א ע' 173) על מאמר חז"ל "מי שיש לו חולה בביתו ילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים" - שעל מנת לפעול רפואה, עליו להיות "חכם" שעליו נאמר שהוא "רואה את הנולד", רואה כל דבר כפי שהוא בשרשו למעלה; ולאידך נאמר שעליו להיות "חכם בעיר", דהיינו, אחד שאינו סגור בד' אמותיו אלא נמצא בין אנשי העיר ומסור אליהם.

כשאנחנו זוכרים שהרבי מנהיג אותנו באופן כזה - מצד אחד הוא נמצא למטה בינינו, ומנהיג אותנו בכל פרט, ומצד שני כל זה בהתאם למה שקורה למעלה - ממיילא מונח אצלנו שלא מחשבותיו מחשבותינו, ולכן עלינו לקבל את דברי הרבי כענינים אלוקים מבלי לערב את שכלנו.

בכל פרט של "איש", נמצא "האלוקים"!

ענין זה מקבל משמעות חזקה בהרבה בשיחה שלנו. הרבי מדגיש ומחדד לגבי שני הקצוות, "איש" ו"האלוקים" - שלא נטעה לראות זאת בשטחיות ונחשוב שאלו שני חצאים נפרדים. לא שישנם ענינים שבהם הרבי הוא "איש", וישנם ענינים שבהם הוא "האלוקים" - אלא (כלשונו הק' בהערה 51 בשיחה) "היות שמשה הוא איש אחד, נשמה בגוף אחד, הרי הוא "איש האלקים" בכל מציאותו!"

ואם כן, לא רק שהרבי נמצא בעולם אך גם יודע מה נעשה למעלה ופועל בהתאם; כל מהותו וענינו, וכל פעולותיו כאן למטה, הם מלכתחילה ענינים אלוקיים כפי שזה למעלה. הרבי הוא כל כולו מציאות מחוברת לגמרי של "איש" ו"אלוקים" בו זמנית.

מדברים אלו עולה ברור שאין שום פרט שבו הרבי הוא אדם רגיל! לא מדובר באיש רגיל, אפילו מופלא ומרומם; ואפילו לא מדובר באיש נעלה כזה שיש לו גם עוד חצי נעלה יותר, שבו הוא "האלוקים" - מדובר על מי שמחבר בכל פרט ופרט את ה"איש" ו"האלוקים". אמנם העיניים שלנו רואות "איש", אבל "איש" בסגנון אחר לגמרי: כל כולו מחובר עם "האלוקים", וכל מהותו היא הגאולה.

כשאנחנו מסתכלים על הרבי, וכשאנחנו רוצים לחבר יהודים נוספים לרבי - עלינו לזכור ולהדגיש שכל מעלה מיוחדת של הרבי כ"איש" אינה פרט של "איש" בלבד. גם אותם ענינים "אנושיים", חדורים לגמרי בו זמנית בענינו האלוקי של הרבי, הבאת הגאולה.

"איש האלוקים" שבנו

נקודה שניה, המתקבלת לאחר שהבנו את הראשונה, היא ההסתכלות על "איש האלוקים" שבנו - כפי שהרבי מבאר בהמשך השיחה (ס"ט ואילך), שכל אחד מאיתנו מכיל בתוכו את שני הקצוות הללו.

וגם כאן, אף על פי שבחיצוניות ניתן לראות יהודי כ"איש" שנמצא למטה, ולא מורגשת אצלו המשיכה לאלוקות שמצד הנשמה - למרות זאת, מציאותו

האמיתית היא "האלוקים", כל ירידתו למטה היא רק כדי להפוך ולשנות את העולם בבחירתו החפשית.

כאשר יהודי מפנים את המבט של הרבי בשיחה, הוא מבין שעליו לגלות בעצמו את ה"משה איש האלוקים" שבו: כמו שאצל הרבי כל פרט הוא ענין אלוקי, כפי שזה מלמעלה - כך אצל היהודי כל פרט וענין בחייו, וכל דבר שאיתו הוא נפגש בעולם, הופך להיות ענין אלוקי!

הכח להסתכלות זו מגיע לכל יהודי מהרבי, ובלשונו הקדושה (סט"ז): "ומשה נותן כח לכאור"א מישראל - בפרט ע"י בחי' משה שבו (המשפיעה על עבודתו בפועל) - שיגלה בעצמו את ה"צדיק" שבו. כשיהודי מקושר לרבי וקולט את ענינו של "משה איש האלוקים", הוא מגלה גם אצלו את ה"איש האלוקים" שבו, ואזי הנהגתו היא הנהגה ניסית, ובמילים אחרות - כמו הדרישה המודגשת ברבות מהשיחות האחרונות - "לחיות גאולה". לחיות גאולה מתחיל בעצם בלחיות עם משה, הגואל.

אין שום פרט
שבו הרבי הוא
אדם רגיל! אמנם
העיניים שלנו
רואות "איש",
אבל "איש" בסגנון
אחר לגמרי: כל
כולו מחובר עם
"האלוקים", וכל
מהותו היא הגאולה

להביא גאולה - רק בכח הגואל

זו אכן נקודה עיקרית שחשוב להדגיש מתוך השיחה - הביאור היסודי ש"הכח להביא גאולה לבני" (גילוי אלקות למטה) . . בא דוקא ע"י משה רבינו, גואלם של ישראל" (כלשונו הק' בס"ג; וכמבואר גם בסוסי"א וסי"ג). מכיון שכל ענינו של משה הוא ההמשכה של האלוקות הנעלית עד לתחתון ביותר, וזו כל ענינה של הגאולה - מובן, שכל ענין הגאולה הוא ענינו של משה, הגואל, ואי אפשר להפריד ביניהם.

וענין זה משליך על כל העבודה שלנו להבאת הגאולה: כולנו עובדים להבאת הגאולה בעינינים רבים של קיום התורה ומצוות בהידור והפצת המעיינות חוצה. כאן מדגיש הרבי שכל זה מוכרח להיות חדור ב'משה', חדור בהתקשרות לרבי.

כשם שהגאולה עצמה מגיעה רק בכוחו של הגואל; כך בעבודה שלנו כעת "להביא לימות המשיח", חייבים לזכור שכל זה הוא "דוקא בכח משה"; "למשה ישנה שייכות עמוקה לגאולה, ולכן יש בכחו דוקא לגאול את בני".

מה הנפש הבהמית שלי באמת רוצה?

הרה"ח נחמיה סגל - משפיע בישי"ק תות"ל אור יהודה, אה"ק

בדבר מלכות השבועי, מביא הרבי מלך המשיח לאורך כל השיחה שני קוים כלליים בעניני קדושה - הנמצאים אצל משה רבינו 'איש האלוקים', בתפילתו ובהמשכת האלוקות שעל ידו, וכן בקרבו ועבודתו של כל אחד ואחד.

הראשון - הוא כח וענין שלמעלה מהטבע. זהו כח הכי נעלה ואמיתי, וביכלתו לגלות אלוקות שלמעלה מהעולם, עד לשינוי טבע העולם. אך מצד שני טבע העולם איננו 'מכיל' אותו, ולכן פעולתו בעולם תהיה רק באופן של 'שבירה', והעולם לא יקבלו בפנימיות.

והשני - כח וענין שקשור עם הטבע. כח זה מאיר ופועל לפי טבע והנהגת העולם, והעולם מצד עצמו 'כלי' מוכן לקבל את כל הגילויים הבאים ממנו. אך זהו כח מוגבל ונמוך, ואינו הכח הנעלה והאמיתי של אלוקות.

השלימות האמיתית, מסביר הרבי, היא בחיבור שני הקצוות - שהאלוקות שלמעלה מהטבע תחדור בטבע כפי שהוא מצד עצמו. שהטעם והדעת יקבל בפנימיות את הלמעלה מטעם ודעת.

להתעלות, בלי להשתנות באמת?...

כדי להוריד את המושגים לעבודת ה' ולהנהגת היום-יום של כל אחד מאיתנו, ניתן דוגמא:

כאשר חסיד יושב בהתוועדות חסידית, אומרים 'לחיים', מדברים ומנגנים, והרבה פעמים מרגיש הוא תחושה של התעלות נשגבת. מתעורר בו רצון עז להשתנות. הוא יוצא מעצמו ומציאותו מכל וכל, ומרגיש שלא משנה בכלל איפה הוא

כשחסיד נמצא
בתפילות
ובהתוועדויות
עם הרבי, ובכלל
באווירה הכללית
של 770 - הוא
נמצא במקום
שלמעלה לגמרי
מהעולם, כל
הענינים הגשמיים
לא תופסים אצלו

היה מונח עד עכשיו - עכשיו הוא הופך למשהו
אחר לגמרי. הוא מחליט להיות מסור ונתון לכל
הענינים, כפי שנדרש מחסיד.

זה יכול לקרות גם בנסיעה לרבי, שכאשר מגיע
ונמצא בתפילות ובהתוועדויות עם הרבי, ובכלל
באווירה הכללית של 770 - הוא נמצא במקום
שלמעלה לגמרי מהעולם, כל הענינים הגשמיים
לא תופסים אצלו מקום. הרצון היחיד הוא לעשות
רק מה שהרבי רוצה.

ההתעלות הזו מרוממת את החסיד, אפילו אם
היא לא מתאימה לישות שלו - הטעם ודעת,
ה'געשמאק' וההנהגה השגרתית שלו עד עכשיו.
גם אם בהיגיון הוא לא יכול להסביר מה בדיוק
'תפס' אותו, וגם אם הנפש הבהמית שלו כלל לא
השתכנעה להצטרף גם היא להתעלות, בכל זאת - הוא כרגע במצב של יציאה
מעצמו, בלי להרגיש כלל את המציאות הטבעית.

המעלה הגדולה ברגעים אלו היא, שמדובר על מצב גבוה ונעלה. התחושה
וההרגשה שלנו מותאמת לאמת של הקדושה, שלמעלה לגמרי מטעם ודעת.

אך החיסרון הלא־קטן שבכל הסיפור, שהטבע הרגיל שלנו איננו משתנה
באמת. ברגע שתיגמר ההתוועדות או תסתיים הנסיעה לרבי - אנו חוזרים באופן
אוטומטי למצב והרגש הרגיל והסדיר. אכן קצת רושם יכול להישאר, אך זהו לא
בדיוק המצב הנעלה והאמיתי...

...או להשתנות, בלי להתרומם?

מצד שני - כאשר חסיד נמצא במצב הרגיל שלו, בלימוד התורה, בתפילה,
באהבת ישראל ובמבצעים הרגילים - הרי מצד אחד יש כאן מעלה גדולה,
כי זו הנהגה קבועה שאינה מפסיקה ומתפוגגת לפתע. אמנם יכולות להיות בה
ירידות ועליות, אך באופן כללי הקשר שלו לקב"ה נשאר יציב.

יותר מכך: דוקא סדר עבודה כזה, הוא זה שמשנה את הטבע של האדם. הנפש
הבהמית שלו לאט לאט מזדככת, ומקבלת שייכות לענינים עדינים ורוחניים
יותר. פתאום האדם נמשך לאלוקות לא רק בתור התעלות חד־פעמית מרוממת;

הוא ממש נכנס לזה בכל מציאותו. הוא מרגיש ו'חי' אלוקות גם מצד הטבע שלו, הוא מרגיש שזה פשוט מה שטוב לו באמת בחיים.

אבל החיסרון הוא, שהוא לא מתעלה באמת לדרגה הגבוהה ביותר. כל העבודה נעשית על פי טעם ודעת - רק בגלל שאני מבין, אני מרגיש וזה טוב לי. אם כן, אין כאן באמת התמסרות לאלוקות כמו שהיא, למה שה' רוצה; הכל נשאר מוגבל בגדרים שלי.

אם כן, לכאורה אי אפשר לחבר את שני הכיוונים: או שנמצאים מעל העולם, אך רק בצורה לא פנימית ולא קבועה; או שעובדים באופן פנימי ותמידי, אך לפי הנהגת טבע העולם.

אפשר לחבר!

בכמה מקומות בחסידות, כמו במאמר 'באתי לגני' של אדמו"ר הרי"צ, מבואר שהנפש הבהמית כל ענינה הוא 'תאוה'. אין לה טעם וסיבה על כל דבר, מדוע היא רוצה וכו', אלא פשוט חושקת ושואפת תמיד לכל מה שנראה לה טוב.

אך בדבר מלכות השבוע מדבר הרבי על גישה עמוקה יותר להתמודדות עם הנפש הבהמית: יהודי הוא בעצם למעלה מהעולם, המשיכה הטבעית שלו היא באמת רק לאלוקות. אלא מה, כדי שעבודתו של יהודי תוכל לשנות את העולם, הקב"ה יצר מצב שבו נראה היהודי 'ניטרלי' כביכול, עומד מן הצד, שיש לו אפשרות לבחור בין הנפש האלוקית - לבהמית. אבל בעצם, כל הסיבה למצב הזה, היא רק כדי שיבחר בטוב!

כשחסיד מפנים את הנקודה הזו, שבעצם נפשו הבהמית - שבחיצוניות רוצה רק את עניני העולם הזה, ואפילו כשרוצה עניני קדושה, גם בזה יש לה נטיות ותאוות של כבוד וכדומה - הרי באמת, גם היא רוצה אלוקות, ועליו רק לעבוד כדי לגלות זאת; אם כן - קל לו הרבה יותר לפעול שגם הנפש הבהמית תתחבר לקדושה בפנימיות ובקביעות.

זהו בעצם הפיתרון לבעיית החיבור בין ההתעלות שלמעלה מהטבע, לעבודה השגרתית בטבע; גם כאשר נמצאים ברגעים הנעלים, כמו התוועדות ונסיעה לרבי, כבר אז צריכים לקחת גם את הנפש הבהמית - ולזכור שגם היא חלק מהענין. גם היא מצד עצמה תרצה את ה'צד' הזה, כי זו בעצם כל המטרה לקיומה. ואז, גם כאשר נמשיך לחיי היום יום ה'אפורים' והסדירים - נרגיש את הלמעלה מטעם ודעת, כך שגם הנפש הבהמית מצד עצמה תרצה אלוקות.

”שיגלה בעצמו את הצדיק שבו”

א

בשיחת הדבר-מלכות של שבוע זה, אומר כ”ק אד”ש (סי”א ואילך): “. משה נותן כח לכאו”א מישראל - בפרט ע”י בחי’ משה שבו (המשפיעה על עבודתו בפועל) - שיגלה בעצמו את ה”צדיק” שבו, ”ועמך כולם צדיקים” . לעשות בשלימות את עבודתו של ”צד”י”, להתמסר לגמרי לצד התורה, כך שזה נעשה ”צדי” לגמרי (כך שאין שום מקום לקס”ד של צד נוסף), הן בנוגע לעצמו, והן בנוגע להשפעה על יהודים אחרים.”

כלומר: שיש צורך לא רק לבחור בצד הקדושה ”צדי”, אלא גם לברר ולהפוך את ה’צד שכנגד’ לקדושה, ולאח”ז בהמשך השיחה ממשיך ומבאר (סט”ז), שמשה רבינו נותן לכל אחד את הכח ”לגלות את ה”צדיק” שבו”, ולהתמסר לגמרי לצד הקדושה.

ולכאורה צריך להבין:

כיצד ישנה אפשרות לכל אחד להגיע לדרגה נעלית כזו: להגיע למעמד ומצב שאין אצלו נתינת מקום וקס”ד לצד נוסף? והרי בתניא (פרק י”ד) מבאר אדה”ז ש”מידת הבינוני היא מידת כל אדם”, משא”כ דרגת הצדיק שאי אפשר להגיע אליה, כי אם ע”י ש”הוא יעשה את שלו לקיים את השבועה שמשביעים תהי צדיק וה’ יעשה הטוב בעיניו” או ש”אולי יערה עליו רוח ממרום כו””. ומשמע מכל זה, שאין ביכולת כל אחד להגיע לדרגת ’צדיק’?

ויש לבאר זאת בב’ אופנים, וכדלקמן:

א. בשיחת ש”פ ויצא תש”נ (ס”ה ואילך), מבאר כ”ק אד”ש מה”מ שאצל כל אחד מישראל ישנן ג’ הדרגות: צדיק, רשע ובינוני. ובהמשך הדברים שם מבאר, שאע”פ שהם דרגות שונות מן הקצה אל הקצה, מ”מ יכול להיות אצל אדם אחד כל הדרגות והקווים כולם. וממשיך שם כ”ק אד”ש מה”מ לבאר באריכות

כיצד רואים את ג' דרגות אלו אצל כל יהודי וכיצד זה מתבטא בכל הזמנים שלו: בביהמ"ס ובביהמ"ד, ובעת שמתעסק בעניני הרשות. ולאח"ז ממשיך שכן הוא בכללות הדורות, עיי"ש.

ועפ"ז נראה לומר (בדרך אפשר) שזהו הביאור גם בשיחה דידן, שמה שאומר "לגלות את הצדיק שבו", אין הכוונה להגיע לדרגת 'צדיק' כפשוטו, אלא לדרגת צדיק השייכת למעמדו ומצבו העכשווי, שעצם עיסוקו בעניני קדושה וטהרה ה"ז מעמד ומצב של 'צדיק'.

ב. בשיחת ש"פ אמור תנש"א מבאר כ"ק אד"ש מה"מ, שבדורנו יכול כל יהודי להגיע לדרגת צדיק המבוארת בתניא. ובלשונו הק': "לאחרי כל הענינים - של בירור וזיכוך כו' - שבנ"י עברו במשך הדורות, יכול עכשיו כל יהודי בודאי להגיע לדרגות הכי גבוהות, עד "תהי צדיק" בגלוי, כפי שיהי' בשלימות הגילוי בגאולה האמיתית והשלימה".

ועפ"ז ניתן לומר שמדובר כאן אכן על דרגת צדיק כפשוטו, שבזמן מיוחד זה שאנו נמצאים בו, יכול כאו"א להגיע לדרגא זו, וכפי שמבאר שם בשיחה שזה במיוחד ע"י לימוד החסידות כו'.

ב

ומדאתינן להכי, יש להוסיף הסברה בכל ענין זה, שכל יהודי יכול להיות צדיק:

בשיחת ש"פ מקץ תשכ"ב (שיחור'ק ע' 159 ואילך), מביא כ"ק אד"ש מה"מ את ביאור אדמוה"ז (בתניא) על מאחז"ל "משביעין אותו כו' ואפי' כל העולם אומרים לך צדיק אתה היה בעיניך כרשע", שאין הכוונה בזה שיחשוב שהוא רשע ממש, אלא "כרשע" והיינו - בינוני, "ולא להאמין לעולם שאומרים שהרע נתבטל לגבי הטוב, שזו מדרגת צדיק".

ומקשה על כך שהרי בנוגע לאחד שהגיע באמת לדרגת צדיק, אין זה תירוץ כלל, שהרי מדוע יחשוב אודות עצמו שהוא 'בינוני'? ובכדי לבאר זאת מביא ביאור הצ"צ אודות דברי ר' יוחנן בן זכאי שאמר לפני מיתתו "איני יודע באיזה דרך מוליכין אותי", שהכוונה בזה היא שר' יוחנן הסתפק שמא בבחי' עצם הנשמה שלמעלה מהשכל לא היה מונח בעבודת ה', ולכן חשש באיזה דרך יולכו אותו. ועפ"ז מבאר הצ"צ שזה שמשביעים את הצדיק, שיחשוב תמיד שהוא בדרגת בינוני, הוא מצד 'עצם הנשמה' שאולי שייכת עדיין לעניני העולם.

ומקשה על זה כ"ק אד"ש מה"מ: מדוע לא נתפרש ביאור זה בתניא? ומבאר על כך, שבתניא - ספר של בינונים לא נתבאר אודות דרגת הצדיק לאמיתתו, כי אם

עד כמה ששייך לבינונים (ואילו בספר של צדיקים שכתב אדה"ז ונשרף, הרי זה להיפך, ששם נתבאר אודות צדיק לאמיתתו, ואילו בנוגע לבינוני נתבאר שם עד כמה ששייך לצדיק). לכן ביאור זה לא נתפרש בתניא - ספר של בינונים, כי זה שייך לדרגת הצדיק שלמעלה מבינוני.

ומוסיף כ"ק אד"ש מה"מ: זה שמספרים לנו אודות הדרגות הנעלות בצדיק (בנוגע לעצם, שזהו הביאור הנעלה יותר על מאחז"ל "היה בעניך כרשע"), אי"ז לשם ידיעה בעלמא אלא מפני שאנו אכן שייכים לזה. ובלה"ק: "ובנוגע אלינו - צריכים לידע, שע"י לימוד החסידות ועבודת החסידות יכולים לשנות ולהפוך ("איבערמאכן") גם את העצם, כי, כאמור לעיל תורת החסידות הו"ע "דרך חיים", שלמעלה מכחות הגלויים, ולכן הרי זה פועל על העצם".

וע"פ כל זה יובן עוד יותר האמור בשיחת אמור תנש"א, שכעת כל יהודי יכול להגיע לדרגת צדיק ע"י לימוד תורת החסידות, היות שכנ"ל, ע"י לימוד חסידות ניתן לשנות ולהפוך גם את העצם. וק"ל.

הת' חיים אליעזר שי' מרטון
ישיבה גדולה חח"ל צפת

תגובות

תגובות שנתקבלו במערכת לגליונות קודמים

ויקהל - עבודה בפני עצמה!?

(גליון כ"א - פרשת ויקה"פ, מדור 'מראי מקומות')

בגליונכם לפר' ויקהל, בנוגע לתוכנם של ב' הפרשיות - ויקהל ופקודי, צויין במדור הנפלא "מראי מקומות" ללקו"ש חכ"א ע' 250, שם מבואר בארוכה אשר פרשיות אלו משלימות זו את זו, כיון שהן תוכן העבודה ד"ויקהל" (העבודה הכללית ועם ה"רבים"), והן העבודה ד"פקודי" (העבודה עם עצמו) נדרשות, וכל אחת משלימה את חברתה, עיי"ש.

ולכאורה צריך להבין: דהנה בר"ד המוגה דש"פ ויקהל תשנ"ב מבאר, שאי"צ להגיע ל"פקודי" אלא מספיק ה"ויקהל" כשלעצמו וזוהי תחילת ותכלית העבודה (וכמבואר באורך בהתוועדות הבלתי-מוגה), ולפ"ז צריך להבין כיצד יתיישב זה עם המבואר מהשיחה דחכ"א הנ"ל בביאור הצורך בב' העבודות יחדיו?

ונראה לומר בזה ובהקדים מה שמבאר כ"ק אד"ש מה"מ בליקוט האחרון שי"ל לפ' ויקהל תשנ"ב (לקו"ש חל"ו ע' 187) אודות הגדר של מלאכת "מבעיר" בשבת, שגדר המלאכה היא: עצם ההבערה גם באם האדם אינו צריך את ה"אפר", ובכל זאת כיון שהרמב"ם טורח לציין את המקרה של "מבעיר וצריך לאפר", יש ללמוד מזה הוראה בעבודת ה'. ההבערה וה"אש" מורה על ההתלהבות של יהודי בעניני תומ"צ, וההוראה היא שההתלהבות תהיה "צריכה לאפר", כלומר: שתורגש גם בחיי היום יום ועניני עוה"ז. וממשיך ומבאר בעומק יותר, שכאשר העבודה נעשית כדבעי אי"צ להתעסק ולהמשיכה בפרטים כיון שזה יבוא ממילא.

ולפי"ז ניתן לומר ולבאר בדרך אפשר בעניינינו: אף שבלא פקודי ה"ויקהל" אינו בשלימות, מ"מ הנה ע"י שה"ויקהל" (ההקהלה של כל עניני עוה"ז אליו ית') יהי' כדבעי, עבודת ה"פקודי" (ההתעסקות עם כל פרט, שמצד ענינו הפרטי ישמש את קונו) תתבצע ממילא, וע"כ ישנה אפשרות לא להתעסק בזה ושהענין ייפצל. ודו"ק.

הת' שמואל שי' גרוזמן
 קבוצה, 770 ביתמשיח

ההשפעה בדרכי נועם - אצל יהודי דווקא

(גליון כ"א - פרשת ויקה"פ, מדור 'להעיר')

בגליונכם לפר' ויקהל הביא הת' מ.מ.ת. דברי כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א בשיחת ש"פ ויקהל ה'תשנ"ב (בהנחה ה"בלתי מוגה") ש"כאשר רוצים להשפיע על אנשים בכלל ועאכו"כ על יהודים זה מתקבל יותר בדרכי נועם ובדרכי שלום". ושאל, מה נשתנו היהודים מהגוים בזה? מדוע זה יותר בטוח שאצל יהודים מתקבל יותר הדבור כשאנשים אומרים בדרכים נוחות מאשר הגוים (ואדרבה מביא סברא שזה יהי' להיפך)?

ונלע"ד לבאר, ע"פ המבואר במאמר ד"ה ת"ר נר חנוכה תרנ"ט (סה"מ תרנ"ט עמ' קנט), "שרשעים ומדות הרעות דנפש הבהמית נק' כלבים שכולו לב ואם

היות שיש בהם שכל ג"כ, אבל אין השכל שולט על המדות שיהיו ע"פ השכל דוקא כו".

וממשיך שם: "ואין תרופה אחרת כ"א לרדותו במקל דוקא . . וכאו"א הוא בהנפה"א והנפ"ב דבכדי להכניע את המדות רעות של הנפה"ב, צריך הנפה"א לרדותו ולהכותו במקל דוקא".

והיוצא מכאן שהרשעים-גויים הם ע"ד הכלבים שהתרופה והפתרון להכניעם הוא ע"י הכאה ולא בשכל וסברא (ההשוואה שבין הרשעים לגויים, ניתן להמתיק ע"פ מ"ש בתניא (ספ"א) שבאוה"ע "אין בהן טוב כלל"), ובגויים מתבטא הרדי' במקל ביתר שאת מאשר בישראל. היות ובישראל נמצא ומשמש אף הטוב (הנפש האלקית)¹ ולכן בישראל פחות נצרך לרדות במקל.

כל זה אמור (שצריך להכות את הישראל במקל) רק בשעת תאוה, כמוכח מהמאמר הנ"ל "שבשעת התעוררות המדות מאבד שכלו והי' כלא הי' לגמרי ואז הוא כשוטה וחסר דעת". משא"כ כשהוא (היהודי) נמצא במצב ששכלו גובר, היינו שלא בשעת התעוררות המדות רעות, הנה בכדי להשפיע עליו כמובן שזה צריך להעשות בדרכי נועם ובדרכי שלום. ומכל-מקום עדיין ישנה סברא כללית שדרך ההשפעה על היהודי הינה בדרכי נועם.

שהרי אצל הרשע - כולו ממש לב, ולכן מצד הסברא הנ"ל מובן שהשפעה בדרכי נועם פחות נוגעת ומעוררת אותם, ואילו אצל יהודי ההשפעה בדרכי נועם מעוררת יותר. ולכן כותב כ"ק אד"ש "עאכו"כ" שכן הדיבור וההסבר בדרכי נועם יפעלו עליו, היינו מצד זה שההשפעה בדרך הקשה "לרדותו במקל" - היא יחסית מתאימה לגוי, ופחות נוגעת ליהודי.

ומה שהקשה שם הת' הנ"ל מביאור כ"ק אד"ש מלך המשיח (לקו"ש חט"ו עמ' 128) שאצל אברהם אבינו היתה שייכות לעבודה כפיית אורחיו לברך את ה' ו"על אחת כמה וכמה נאך מתן תורה ובנוגע א אידן וואס "רוצה להיות מישראל ורוצה הוא לעשות כל המצות וכו'" - אז זיין פעולת המצות היא לרצונו פון דעם אידן, און נאכמער, ס'איז רעכט אז דער לחץ וכפי' זאל אויפטאן אז דאס זאל ווערן זיין רצון גלוי". עכלה"ק. שמשם רואים שכפי' שייכת יותר ליהודי - הפוך מהביאור כאן בשיחת ש"פ ויקהל ה'תשנ"ב.

1) להעיר מהכתוב "בכל לבבך" - "בשני יצריך", שגם הנפש הבהמית תבוא לאהבת ה', משא"כ הגוי.

- ניתן לתרץ עוד ע"פ האמור שהפעלת הלחץ הוא במצב לא רגיל - במצב שהמדות מתגברות על השכל - ולכן דוקא כאן לא יועילו הדרכי נועם - אלא דרכים קשות. (ועיין בתניא פכ"ט בצעקת משה על המרגלים). ודו"ק.

הת' שמואל שי' קסטיאל
ישיבת תות"ל ברינוא

תוכן הקריאה בג' ס"ת בשמח"ת

(גליון כ"ב - פרשת ויקרא, צריך עיון - ב)

במדור צ"ע בגליונכם לפר' ויקרא (צ"ע הב'), הובאו דברי כ"ק אד"ש מה"מ בהערה 39 אודות השלשה ספרי תורה שמוציאים בשמח"ת, שענינם נתינת כח על לימוד התורה. ובפרטיות יותר: נצחיות התורה, ההתחדשות שבתורה וההוספה והחידוש בתורה. ונשאלה השאלה: כיצד מתאים תוכן זה עם הפרשות שקוראים בס"ת אלו - וזאת הברכה, בראשית, מפטיר בקורבנות היום של שמע"צ.

ואולי י"ל ההסברה בזה בדא"פ: ס"ת ה"א: פרשת וזאת הברכה מסמלת את 'נצחיות התורה' - העברת התורה לדורות הבאים גם לאחר פטירת משה, שזהו תוכן כל הפרשה אודות ברכת משה לבנ"י לפני מותו והמאורעות האחרונים עד ל"וימת משה". ס"ת ה"ב: פרשת בראשית מסמלת את ה'התחדשות בתורה' - מתחילים את התורה מחדש, המביאה התחדשות בעולם - בריאת העולם, שזהו תוכן כל הקריאה בספר זה "מתכיפין התחלה להשלמה". ס"ת ה"ג: מפטיר בקורבנות שמע"צ מסמל את ה'חידוש בתורה' - לא מצאתי הקשר לשמע"צ דוקא, אך כל עניינו של מפטיר הוא חידוש שניתוסף בגלל הגזירה מפני כבוד תורה, ואיננו חלק מקריאת התורה הרגילה.

הת' יששכר מאיר שמואל הכהן שי' רייכמן
ישיבה קטנה חח"ל צפת

**המערכת פונה לאנ"ש והתמימים לומדי ומחבבי שיחות
הדבר מלכות בבקשה לשלוח את הערותיהם והארותיהם בשיחות
לכתובת הדואר האלקטרוני של המערכת.**

המערכת שומרת לעצמה את הזכות לערוך ולקצר את הדברים בהתאם לנדרש.

מראי מקומות

מקורות נבחרים להרחבת העיון
בנקודות שנתבארו בשיחה

- **בס"ב:** דוקא משה יש בכוחו לגאול את ישראל ובהע' 17 שלולא טענת משה לא היה אהרן מדבר. ראה לקו"ש חט"ז ע' 69 שמבאר שמכיון שמשה רבינו הוא נשיא הדור דוקא לו יש את הכוח לרדותו במכות ויסורין, אך היה צריך גם את אהרן שיטעים דבריו אל פרעה כיון שדיבר בלה"ק - "כפי ששמעת מפיי", ומזה הוראה בעבודה שע"י ההתקשרות למשה שבדור יוכל בכח ה'משה שבקרבו' לרדות את הגה"ב במכות ויסורין.
- **בס"ג:** תכלית גאולת מצרים שבני ידעו את ה', ועי"ז יגלו אלוקות בעולם כפי שהיה בשלימות בגאולה. ראה בלקו"ש חכ"ה ע' 186 שמבאר באו"א - שהחידוש בגאולת מצרים אינו רק לישראל אלא גם ביחס לאוה"ע - וידעו מצרים כי אני ה' - שזה נעשה דוקא ע"י הגנה גניסית - שם הוי', וכמו"כ לעת"ל, ויתירה מזה שאז לא יהי באופן של שבירה כפי שהיה במצרים. וראה בד"מ אמור תנש"א שמבאר כיצד המילה גאולה כוללת בתוכה לא רק את הגילוי אלוקות למצרים,
- **בס"ו:** משה רבינו ממוצע המחבר. ראה (מלבד שיחת י"א ניסן תנש"א - בלקו"ש חל"ז ע' 94 ואילך) בלקו"ש ח"ב ע' 485 וראה עוד - הטעם שחסידיים קאכן זיך אזוי בהתקשרות לרבי, כי א"א בלא ממוצע ואדרבה עי"ז ניתוסף עליו תו"מ תשי"ב ע' 282. ובתורת מנחם השי"ת חלק א' עמ' 201 ש"נ ועוד.
- **שם:** איש האלוקים הוא חיבור של ב' קצוות באדם א', ובהע' 51. ראה בלקו"ש חל"ג ע' 136 שמבאר החידוש בחיבור ב' הענינים ד"נשיא הדור", ו"ככל הדור", שגם עניניו הנעלים

יותר בשיחת כ' מנ"א תשכ"ב (שיחור"ק ע' 365) שמבאר שמציאותו של יהודי היא נפשו האלקית, והנהג"ב אצלו רק בחיצוניות, גם אצל בינונים ורשעים, והראי' היא כשבא לידי נסיון, וראה גם בלקו"ש ח"י ע' 103 ובהע' 24, ובלקו"ש ח"ד הנסמך שם, שמבאר ג"כ כהנ"ל.

• שם: יהודי פועל דירה בתחתונים. ראה ד"ה להב"ע שמח"ת דשנת תשי"ב ותשח"י שמבאר בארוכה מדוע דוקא נש"י עושים את הדירה, כיון שהם ממוצעים, וראה גם בארוכה בסה"מ מלוקט ח"ב ע' קב ואילך (וראה בלקו"ש ח"י"ב ע' 75 שיהודי פועל זאת בכח העצמות, וראה עוד בד"ה כי תשא תשט"ז).

• שם: הדירה בתחתונים היא מצד ענינם הם! כיון שהיהודי (בגלוי) עומד מן הצד. ראה בלקו"ש חל"ז ע' 29 ואילך שמבאר שהחיבור בין עליון (הקב"ה) ותחתון (נבראים) אינו לטומאה וטהרה, והיינו שאינו מכריח את הבחירה חופשית של היהודי, ומ"מ יש נתינת כח מלמעלה שיבחר בטוב, וע"י שעובד, מגלה שגם עבודתו נעשתה בכח הסיוע מלמעלה. וראה בשיחת ש"פ בהעלותך תש"נ שמקשה כיצד תהי' הדלקת הנרות מאלי' כאשר הנשמה הושבעה ע"ז כבר למעלה, וגם הכח לזה הוא מלמעלה? ומבאר שמסייע אין בו ממש עיי"ש.

פועלים בדור, ושגם פעולותיו ומעשיו הפשוטים הם שונים ומנושאים.

• שם: איש האלוקים, ומשה. ראה בד"ה ואלה המשפטים תשי"א (סה"מ ע' 14) שמבאר דרגתו של משה - מן המים משיתיהו, וכיצד ממשיך זאת לישראל.

• בס"ז: יש אצל משה נצחיות וקביעות. ראה לקו"ש חל"ג ע' 128 שמבאר את ענינו המיוחד של משה שלכן טהרת כל פרה אדומה תלויה בפרתו של משה - מעשי ידיו של משה נצחיים, וההוראה מזה בעבודה.

• שם: כוננה עלינו מרמז לנצחיות דביהמ"ק השלישי. בביאור מעלת ביהמ"ק השלישי שיהי' נצחי לא רק מצד ההמשכה למטה אלא גם מצד שהמטה כלי לזה ראה סה"מ מלוקט ח"ד ע' שלג ואילך, וראה עוד לקו"ש ח"ט ע' 26, שם חט"ו ע' 241, שם ח"ל ע' 116, ובד"מ מטו"מ סע"ה ה'ר'.

• שם: למשה יש כח להוריד את השכינה ע"י תפילתו ויהי נעם. להעיר מלקו"ש ח"י"ב ע' 169 שמבאר בארוכה ברכת משה לישראל, ודוקא ע"י הנתינת כח ממשה ויהי נועם ה"א עלינו, ומעשה ידינו תשרה השכינה, ועד"ז בעבודת כאו"א שאצל משה יש ב' ענינים "חכם", "בעיר" ולכן דוקא ע"י אפשר להתחבר עם הקב"ה.

• בס"ט: שני צדדים שביהודי. ראה לקו"ש ח"י"א ע' 71 הע', 51 ובאריכות

לסיכום

סיכום מהלך השיחה בקצרה

סעיפים אג

פתיחה: למה משה, ומהי גאולה?

פותח בשאלות אודות שבת הגדול: מה מיוחד בנס של "למכה מצרים בבכוריהם", שלכן נקרא נס גדול? ומה הקשר של הנס לשבת, שלכן נקבע דוקא בשבת (ס"א)? ממשיך בשאלה כללית אודות גאולת מצרים: מדוע מודגשת מרכזיותו של משה רבינו בסיפור הגאולה, ומדוע דוקא משה הוא שיכול להביא את הגאולה (ס"ב)? להבנת הענין, מקדים ומבאר בנקודה את תכליתה של גאולת מצרים - המשכת אלוקות בעולם באופן קבוע ונצחי (ס"ג).

סעיפים דח

חלק ראשון בביאור: משה איש האלוקים

כדי להבין את הקשר החזק של משה לענין הגאולה, מקדים לבאר את ענינו של משה בכלל: ענינו של משה מתבטא במזמור צ' בתהלים, "תפלה למשה" (ס"ד). ויש לעיין - מדוע ישנו כפל בלשונות שבתחילת המזמור וסיומו (תחילת ס"ה)?

מתחיל לבאר את ב' הענינים הנדרשים להמשכת אלוקות למטה בקביעות: (א) כח אלקי ונצחי שלמעלה מהעולם; (ב) שכח זה יהיה בערך לעולם ויחדור בו בצורה פנימית (המשך ס"ה).

ומבאר כיצד נמצאים ב' הענינים אצל משה, "איש האלקים" המאחד הן "איש" והן "האלקים". ובפרטיות יותר - הן "איש האלקים", אלקות שבערך לבריאה והן "משה", אלקות שלמעלה מהבריאה (ס"ו);

וכן כיצד נמצאים ב' הענינים בפעולתו של משה - הן המשכת אלקות שמקיפה ומעל עניני העולם - "כוננה עלינו", והן המשכת אלקות החודרת בפנימיות

בעניני העולם - "כוננהו" (ס"ז). ובעניני העולם גופא ב' ענינים: נצחיות בעבודה בעניני קדושה, ונצחיות בעבודה בעניני הרשות (תחילת ס"ח).

גם ביום השבת ישנם ב' הענינים: מנוחה בערך ליגיעה, ומנוחה בעצם. ולכן יום השבת קשור במיוחד למשה (המשך ס"ח).

סעיפים ט"ב

חלק שני בביאור: כל יהודי כאיש האלוקים

מבאר את הקשר של הנ"ל למספרו של המזמור, ומכאן מבאר את ב' הענינים בעבודתו של יהודי: לכל יהודי ישנם נשמה וגוף. גוף - שמצידו הוא נראה כעומד מן הצד ("איש"); ונשמה - שמגלה את הכוונה האמיתית בירידתו למטה, שהיא רק כדי שיבחר ב"צד", קדושה ("האלוקים") (ס"ט).

יותר מכך: מכיון שיהודי צריך להחדיר אלקות בכל פינה בעולם, אפילו בצד המנגד ממש (ס"י) - הוא מקבל כח ממשה, שנמשה "מן המים" (עבודה זרה של מצרים) כיון שבכחו להמשיך אלקות גם בתחתון ביותר (ס"יא). כמרומז בהוספת הק' לצדי"ק, שירודת למטה מן השורה (ס"ב).

סעיפים יג"ד

חזרה לפתיחה: שבת הגדול, משה והגאולה

חוזר ומבאר מדוע הגאולה באה דוקא בכחו של משה [כפי ששאל בס"ב] - כיון שכ"איש האלוקים" בכחו להמשיך אלקות בעולם ועד למטה מטה (ס"ג).

וכן מבאר את החידוש שבנס של "שבת הגדול" [כפי ששאל בס"א] - שהגאולה חודרת ומגיעה עד לתוקף של הלעומת זה, בכורי מצרים; והקשר שלו ליום השבת - שענינו חיבור הקצוות והגאולה [כנ"ל ס"ח] (ס"ד).

סעיפים ט"ז

הנוגע אלינו

כל זה מודגש בזמננו, בו רואים "אראנו נפלאות" כהכנה לגאולה (ס"ז). וההוראות לפועל: (א) התעלות ניסית בכל עניני העבודה. (ב) פעולה על האומות, בקשר עם הכרות בית הנבחרים לקביעת יום י"א ניסן כיום החינוך. (ג) נתינת צרכי החג ועריכת סדרים ציבוריים בשני הלילות. ויהי רצון שתקויים תפילת משה בגאולה, תיכף ומיד ממש (ס"ז).

צריך עיון

נקודות לעיון והתבוננות בשיחה השבועית

המחבר". ואם כן, מדוע הניסים והנפלאות שיהיו בגאולה – שכפי שמבאר בסעיף זה הם נותנים את הכח לפעול בכנ"י את הגאולה הפנימית – נעשים דוקא ע"י הקב"ה עצמו, ולא ע"י משה רבינו, שהוא הפועל את כל ענין הגאולה? [ועיין ד"מ בלק ס"י שמבאר בארוכה, שהסיבה לזה שעדיין נמצאים ב"גלות פנימי בעניני עבודת ה'", הוא כי הנפלאות נעשים ע"י נביא וכי"ב ולא ע"י הקב"ה עצמו].

בסעיף י"ד: מתרץ השאלה אודות הנס ד"שבת הגדול", ואומר: "דוקא ע"י הנס ד"למכה מצרים בככוריהם", שהתוקף דלעו"ז עצמו (בכורי מצרים) מכה את מצרים... הבריור דק' (למטה מן השורה) – נפעל ע"י גילוי הכי נעלה דאלקות, למעלה מהנסים שקרו לבנ"י עצמם (או הנסים שהקב"ה עשה)".

ויש לעיין ולהתבונן, מה משמעות הביטוי שנס זה פעל גילוי אלוקות שנעלה מ"הנסים שקרו לבנ"י עצמם או הנסים שהקב"ה עשה", הרי כל נס שנעשה לבנ"י, הינו נס שנעשה ע"י הקב"ה ומהי החלוקה הזו?

בכללות הביאור בשיחה: בתחילת השיחה שואל, מדוע הייתה הגאולה ממצרים דוקא ע"י משה רבינו, ועד שגם הגאולה האמיתית והשלימה קשורה אליו, ועל זה נסוב כל אריכות הביאור בשיחה. ולכאורה בכל ביאור זה, לא מצאנו תשובה מדוע דוקא משה רבינו, הוא הגואל שפועל את הגאולה; שהרי בפשטות, הביאור אודות "משה איש האלקים" מתאים לכל נשיא דור באשר הוא, ובודאי כלפי מלך המשיח שיפעל את שלימות ענין זה. וא"כ היכן מבוארת מעלת משה רבינו דוקא? [ראה הערות 17, 19 שא"א לתרץ שהכוונה לנשיא דור באופן כללי, היות שמדבר שם ביחוד על משה רבינו].

בסעיף ג': מבאר אודות מהותה של גאולת מצרים והגאולה השלימה, והניסים שיהיו שם ואומר: "ובאופן ד"אראנו", הקב"ה עצמו מראה אותם, שאז מתגלה הכל, הן השייך לגילוי (נגלה), והן המכוסה (נסתר)". והיינו שהמיוחד בניסי הגאולה, הוא גילויים ע"י הקב"ה עצמו.

ויש לעיין, דהנה בסיום סעיף זה ולאורך השיחה מבאר שענין הגאולה, נעשה דוקא ע"י משה רבינו מצד היותו "ממוצע

לזכות

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

מהרה יגלה אכי"ר

לזכות

הרה"ח הרב ירחמיאל שי' וזוגתו מ' חנה תחי' וב"ב:
חי' מושקא, דבורה לאה, שיינא, מנחם מענדל,
חוה רבקה, דוד, שיינדל גיטל, מנוחה סימא,
צבי הירש, יקותיאל דובער שיחיו

בעלינאָוו

שלוחי כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א
להצלחה רבה ומופלגה בעבודת השליחות
לנח"ר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א
ס. פאולו - ברזיל

נתרם ע"י הרה"ת ר' שמואל וזוגתו מרת שטערנא שרה שיחיו

שפריצער

לזכות

הת' יחימלך ב"ר מנחם מענדל הכהן
לרגל יום הולדתו

לשנת הצלחה בגו"ר, לנחת-רוח כ"ק אדמו"ר שליט"א מלך המשיח

